

12. uge

Deuteronomium i Det Nye Testamente

Femte Mosebog 19 til 26

”Men han svarede: ‘Der står skrevet: ‘Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund’” (Matt 4,4; 5 Mos 8,3).

Hovedtanke

Femte Mosebog er en vigtig kilde for forfatterne til Det Nye Testamente. Foruden Salmernes Bog og profeten Esajas' Bog er det Det Gamle Testaments Deuteronomium, der citeres mest fra hhv. henvises mest til.

Introduktion

Kirkosalen på adventisternes teologiske universitet Friedensau er udsmykket med et stort rosettevindue. Efter mange årtier blev det restaureret sådan, at gamle farver og former blev bevaret, men strukturer indenfor rammerne blev forandret, så man tog hensyn til en mere nutidig æstetik.

Når forfatterne citerer skriftsteder fra Femte Mosebog i Det Nye Testamente, så aktualiserer de dem, så de giver mening i deres kontekst. I denne uge vil vi se på nogle eksempler.

Oversigt

Søndag	”Der står skrevet”	Matt 4,1-11
Mandag	Ubestikkelig	5 Mos 10,17
Tirsdag	Lovens forbandelse	Gal 3,1-14
Onsdag	”En profet som mig”	5 Mos 18,15-18; ApG 3,22; 7,37
Torsdag	”Hævnen tilhører mig”	Hebr 10,28-31
Fredag	Moses' sang	Åb 15,3

"Der står skrevet"

Matt 4,1-11

Hvordan forsvarede Jesus sig mod Satans fristelser?

Hvordan kan jeg beskytte mig mod, at skriftsteder fordrejes?

Forståelse

Jesus imødegår fristelserne hver gang ved at henvise til Deuteronomium:

Den *første* fristelse mødte Jesus med henvisningen til 5 Mos 8,3. Her drejer det sig om Israels afhængighed af Gud, mens de vandrede i ørkenen. Lige som folket skulle stole på Gud ved bespisningen der, forventedes dette også af Guds søn i ørkenen.

I den *anden* fristelse anvender Satan selv Skriften (Sl 91,11-12). Salmen fortæller ganske vist om Guds beskyttelse, men indeholder hverken en betingelsesløs garanti mod fysiske skader (hvilket ville sætte spørgsmålstegn ved Guds suverænitet) eller en opfordring til forsættligt at udsætte sig for fare. Jesus imødegår derfor dette med et skriftsted fra Femte Mosebog 6,16: forbuddet mod at udæske Gud.

Den *tredje* fristelse retter sig direkte imod det første bud. Jesus besvarer dette med 5 Mos 6,13: sand tilbedelse er rettet mod Gud alene og ellers ingen.

Anvendelse

For at erkende Guds vilje og forebygge et muligt misbrug er det vigtigt at kende hans Ord og forstå, hvordan man af Bibelens skriftsteder er i stand til at uddrage principper, der er gyldige til alle tider, og at anvende dem på aktuelle situationer. I den sammenhæng skal man passe på ikke at rive bibelske udsagn ud af deres sammenhæng og fordreje dem på en sådan måde, at man dermed i sidste ende kan retfærdiggøre sin egen tænkning og adfærd.

Refleksion

Hvordan kan det kendes på mig, at Guds ord også er min målestok og grundlaget for min tro?

Ubestikkelig

5 Mos 10,17

Hvilke moralske begreber tillægges Gud?

Hvornår kan ulige behandling retfærdiggøres?

Forståelse

Gud begunstiger ingen. Det hebraiske udtryk er lovsprog og lyder ordret: "Han løfter intet ansigt." Det beskriver den uretfærdige praksis, at en dommer gør sin dom afhængig af sagsøgerens person. Gud derimod dømmes ubestikkeligt og retfærdigt og uden "personsanseelse". Guds gunst kan man ikke "købe" sig til.

Denne tanke dukker også op flere gange i Det Nye Testamente og er (1) relateret til Guds tilbud om frelse (ApG 10,34; Rom 2,11), (2) gælder alle kristnes principielle lighed (Gal 2,6; Ef 6,9) og (3) fører til Guds retfærdige dom (Kol 3,25; 1 Pet 1,17).

Anvendelse

Verden er belastet af uretfærdighed og korrupsion, både i det store og i det små. Mange skandaler viser: "Korrupsion er et globalt og internationalt problem, der rammer både fattige og rige samfund." Bestikkelse kan defineres som "misbrug af betroet magt til privat vinding eller fordel".

Nogle ser korrupsion som den største hindring i kampen mod fattigdom: vigtige ressourcer udplyndres af en korrump elite. Dette hæmmer den politiske, økonomiske og sociale udvikling i et land. Ifølge Verdensbanken vurderes det, at de årlige skader på grund af korrupsion løber op i 4 billioner dollars på verdensplan. (Kilde: [reset.org/wissen/korrupsion-nachhaltige-nachteile-fuer-alle](https://www.reset.org/wissen/korrupsion-nachhaltige-nachteile-fuer-alle) læst 26.06.2020).

Refleksion

Hvor og hvordan kan jeg gøre en større indsats for lighed og retfærdighed?

Lovens forbandelse

Gal 3,1-14

Hvad mener Paulus med "lovens forbandelse"?

I hvilket forhold står troen og loven til hinanden?

Forståelse

Paulus gør det klart for galaterne, at forsøget på at opnå retfærdighed for Gud ved lovgerninger ender med at slå fejl, og derimod stiller mennesket under forbandelsen. Argumentet henter han i 5 Mos 27,26: I toraen forbandes den, der ikke holder hele Guds lovs ord i hævd. Da der ikke findes nogen, der kan holde hele loven, er alle mennesker lovbrudere. Der findes kun én udvej: Lovovertrædelsens forbandelse skal løftes af vore skuldre og bæres af en anden – nemlig Kristus.

Dette skifte fra forbandelsen til retfærdiggørelsen sker alene ved troen. Igen henviser Paulus til Deuteronomium (5 Mos 21,23), hvor den vanærende ophængning af en allerede henrettet skærper straffen. Paulus anvender denne henvisning som symbol på Kristi stedfortrædende død: Jesus blev til forbandelse for os, fordi han som den eneste syndfri tog døden, som alle syndere har fortjent, på sig.

Anvendelse

Her er et tankeeksperiment:

Hvad nu, hvis ...

- Jesus Kristus ikke var død på korset?
- moseloven stadig havde den samme betydning som på Det Gamle Testaments tid?
- opfyldelsen af loven alene ville bringe mig nærmere Gud?

Refleksion

Så er det da sandt!

I dig, Herre Jesus, min frelser jeg fandt.

Så tør jeg da tro, at min Gud er mig god,
at Jesus har sonet min synd med sit blod!

Jeg klynger mig til dig! Jeg bøjer mit knæ
ved Golgatas træ.

(A. Fibiger, Adventistkirkens salmebog, 231)

"En profet som mig"

5 Mos 18,15-18
ApG 3,22; 7,37

**Hvem peger Simon Peter og Stefanus på som den lovede "profet"?
Hvad skal sammenligningen med Moses udtrykke? Hvad siger det mig i dag?**

Forståelse

I Østjordan-dalen minder Moses i sin store tale om, at han efter Israels folks ønske skulle optræde som formidler mellem dem og Gud ved åbenbaringen af loven (2 Mos 20,18-21). Han understregede to gange (5 Mos 18,15.18), at Gud ville lade en profet som ham fremstå, der på samme måde ville være talsmand for Gud hos folket.

Mange hundrede år senere tolker Simon Peter og Stefanus dette løfte på messiansk vis ved at relatere det til Jesus. *Simon Peter* peger på, at Jesus er opfyldelsen af det, som profeterne talte om. Altså er jødernes ledere forpligtet til at lytte til ham. *Stefanus* ser i deres afvisning af Jesus, at den kan sidestilles med Israels stivnakkethed overfor Moses.

Anvendelse

I Det Gamle Testamente findes mange messianske forudsigelser, som opfyldtes i Jesus Kristus. Profetier var ikke det eneste, der pegede på ham. Der var også personer (som fx Moses), begivenheder (som fx udvandringen) og åbenbaringsteltet (templet) med dens tjeneste, der "typologisk" pegede frem mod Jesu Kristi frelsergerning. Alt dette styrker tilliden til, at Guds riges fuldendelse i fremtiden også er til at stole på.

Refleksion

Hvilken rolle spiller den bibelske profeti i mit trosliv?

"Hævnen tilhører mig"

Hebr 10,28-31

Hvad er forfatterens hensigt med denne tydelige formaning?

Hård, men retfærdig – passer det ind i mit gudsbillede?

Forståelse

Forfatteren udtaler en alvorlig advarsel i dette skriftsted: "På samme måde som menneskene på Moses' tid afviste Guds bud og faldt for dommen, vil også alle, der foragter Kristus og hans offer, miste retten til Guds rige" (William G. Johnsson, *Der Brief an die Hebräer*, Lüneburg 2003, 203). For at vise dommens uundgåelighed for alle, der foragter Guds nåde, citeres Deuteronomium i Hebræerbrevet: "Hævnen og gengældelsen tilhører mig" (5 Mos 32,35) og "Herren vil skaffe sit folk ret" (5 Mos 32,36). Men på den anden side betyder det imidlertid også, at Gud vil dømme sit folk efter de samme principper om upartisk retfærdighed, hvis de bryder deres pagt. Med de tildelte privilegier øges også ansvaret.

Anvendelse

Hvem kender ikke de afskrækkende billeder og tekster på cigaret-pakker til at skræmme rygere og motorvejsplakaterne, der appellerer til vanvidsbilisternes samvittighed. Nogle gange hjælper afskrækkelse, men oftest gør det ikke. I dette tilfælde vil Gud gøre det klart for os, hvor smerteligt det er for ham, når "Guds søn trædes under fod" (v. 29).

Moses' sang

Åb 15,3

Hvad forbinder "Moses' sang" med "Lammets sang"?

I Det Gamle Testamente findes to sange af Moses (2 Mos 15 og 5 Mos 32). De handler begge om Guds frelsergerning hhv. om hans retfærdighed. Moses' lovprisning bliver en del af lovprisningen for Jesus. Sangerne fra Åb 15 – den gamle og den nye pagt – "slutter sig sammen i et universelt kor af frelste mennesker" (Gerhard Maier, *Die Offenbarung des Johannes: Kapitel 12–22*, Witten/Giessen 2012, 191).

Egne tanker

Spørgsmål til drøftelse

- 1 **Hvad er jeres foretrukne bog ved siden af Bibelen hhv. i Bibelen?**

Hvornår er litteratur tiltalende for jer?
- 2 **Matt 4,1-11 (sml. 5 Mos 8,3; 6,16 og 6,13)**
Jesus kunne med "Der står skrevet ..." gribe tilbage på velfunderet bibelsk viden. I hvilke situationer kan det være en hjælp at kunne huske konkrete skriftsteder?
- 3 **Gal 3,1-14 (sml. 5 Mos 21,23 og 27,26)**
Hvad mener Paulus med "lovens forbandelse"?
Hvilken vej peger han på for at blive bevaret for den?
Hvilken sammenhæng er der mellem troen og loven?
- 4 **Åb 15,3 (sml. 2 Mos 15)**
Hvad indeholder "Lammets sang" mon?
Hvornår får I mest hhv. mindst lyst til at synge?
Hvilken rolle spiller sange i jeres åndelige liv?
- 5 **Har I fået en ny forståelse for, hvordan Det Gamle og Det Nye Testamente hænger sammen?**